

NIEUWSBRIEF VUVERENIGING

MAART 2016

BESTE LEDEN,

In deze nieuwsbrief van VUvereniging besteden we aandacht aan nieuws, landelijke programmering en geven we een profiel van het nieuwe lid, Laura Jongbloed. Daarnaast een beschouwende column van voorzitter Willem Schoonen en gesprekken over de werkzaamheden van de Dienst Pastoraat en Geestelijke Verzorging (PGV) die door VUvereniging wordt ondersteund.

Ga naar www.vuvereniging.nl/activiteiten voor terugblikken, activiteiten en recent nieuws.

NIEUWS

VERNIEUWDE WEBSITE VUVERENIGING

De website van VUvereniging heeft een nieuw jasje gekregen! Meer eigentijdse beelden van mensen, en verbondenheid tussen mensen; en meer aandacht voor het goede doelen karakter van VUvereniging. Er is een mooi overzicht gemaakt van alle

projecten en organisaties die VUvereniging financieel ondersteunt.

Daarnaast is er meer ruimte voor projecten, series en terugblikken op de events binnen de landelijke programmering van VUvereniging. Een van de terugblikken, het kennisdiner "Goede, gezonde en eerlijke voeding" met Jaap Seidell, hoogleraar Voeding en Gezondheid VU op 17 september 2015 in Lelystad, werd maar liefst 50.000 keer bekeken. Mede doordat het is geplaatst op het LinkedIn profiel van VU alumni.

Neem vooral regelmatig een kijkje op onze website voor nieuwe inspirerende programma's, interessante terugblikken of nieuwe projecten die VUvereniging ondersteunt. Ook voor informatie over de oorsprong, geschiedenis en huidige inrichting van VUvereniging kun je op onze website terecht.

VUVERENIGING ONDERSTEUNT VELE PROJECTEN. WE LICHTEN ER IN ELKE NIEUWSBRIEF EEN TOE. DEZE KEER: DE DIENST PASTORAAT EN GEESTELIJKE VERZORGING (PGV)

Blijf ik in leven of ga ik dood? Word ik ooit nog beter? Met deze fundamentele levensvragen worden patiënten in het VUmc ziekenhuis dagelijks geconfronteerd. Het is de taak van de geestelijk verzorgers van de Dienst Pastoraat en Geestelijke Verzorging (PGV) om ondersteuning te bieden bij het bespreken van deze vragen. Binnen de dienst PGV van het VUmc werken zes geestelijk verzorgers van verschillende religieuze achtergronden. Het werk van deze dienst wordt al jaren mede mogelijk gemaakt door de steun van VUvereniging. Maar waarom is de steun zo belangrijk? VUmc kinderarts Harrie Lafeber en Bert de Kleijn, partner van een overleden patiënt, vertellen hun eigen persoonlijke verhaal over het belang van de geestelijke verzorging.

KINDERARTS HARRIE LAFEBER

“Uw kind zal doof zijn, uw kind zal blind zijn, en zal nooit signalen kunnen uitgeven aan een ander.” Deze boodschap, dat een ongeborn kind geen menswaardig bestaan zal hebben, heeft kinderarts Lafeber van de afdeling Neonatalogie binnen het VUmc helaas al vaak moeten uitspreken. Om artsen en patiënten te begeleiden bij het brengen van deze mededeling wordt er een geestelijk verzorger ingezet. In de 25 jaar van zijn loopbaan is de rol van deze geestelijk verzorger nog steeds onmisbaar. Lafeber: “Het is niet meer zoals vroeger dat de geestelijk verzorger uitmaakt wat er gebeurt, maar ze spelen nog steeds een belangrijke rol bij het bieden van steun en helpen bij het contact tussen arts en ouders.” Volgens Lafeber hebben technologische ontwikkelingen als de MRI scan en de 20 weken echo er toe bijgedragen dat ouders meer begrip kunnen opbrengen voor een keus van artsen. Geloof speelt soms een belangrijke rol bij de acceptatie, het is de rol van een geestelijk verzorger om hierin ondersteuning te bieden. “Met name bij sommige Surinaamse christenen kan een familielid soms zeggen: ‘Ik voel dat het nog niet voorbij is, en we moeten bidden voor dit kindje want het komt toch allemaal goed? Ik voel het!’. Dat komt heel veel voor en in dan is hulp van in dit geval, een dominee, echt onmisbaar voor ons om te bemiddelen.”

In 90 procent van de gevallen schakelt Lafeber de hulp van de imam in. “Wij zijn gezegend met een fantastische imam hier bij de VU. De meeste Imams zeggen ‘Allah zal het wel beschikken en de arts mag niet over leven en dood bepalen.’ Punt. Klaar. Onze imam is verstandig en die zegt: ‘Ja, Allah zou misschien uiteindelijk beslissen, maar laten wij met zijn allen bidden voor de wijsheid van de dokter’. En dat doet hij zo goed. Wat hij probeert duidelijk te maken is dat je als arts de kennis hebt om een leven dat niet op gang komt tijdelijk te helpen of te corrigeren en dan weer vrij te geven voor herstel.” Een geestelijk verzorger is er ook om artsen zelf

voor te lichten: “Geestelijk verzorgers kunnen je als arts terecht wijzen en zeggen: ‘Ho, je loopt nu veel te hard van stapel.’ Ze kunnen ook kijken of jij als arts moeite hebt omdat je toch met je hart voelt dat je twijfelt. Ook mensen in het team kunnen soms steun nodig hebben.”

BERT DE KLEIJN

Bert de Kleijn maakte de dienst van een hele andere kant mee. Hij heeft ervaren hoe de geestelijke verzorging zijn man begeleidde tijdens zijn laatste dagen.

Het is nog maar twee jaar geleden dat zijn partner, die ook Bert heette, plots te horen kreeg dat hij terminale kanker had. Tijdens deze heftige fase, waarin het stel nog snel trouwde in het ziekenhuis, bood de geestelijke verzorging steun en hulp. “Het is vooral echt het kunnen luisteren en horen wat er wordt gezegd. Het zijn niet de zinnen die ze zeggen, het zijn niet bepaalde handelingen of een mimiek, het is het geheel en daar kan je niet om vragen of van te voren verwachten”, aldus Bert de Kleijn.

“Er komt op een donderdag iemand binnen wandelen. Op een rustige manier, niet dwingend. Je hebt op dat ogenblik, zeker als je net in het ziekenhuis bent, eigenlijk helemaal geen behoefte om te praten met een vreemde. Er zijn zoveel emoties. Je staat er echt niet bij stil om een buitenstaander te bellen.” Achteraf bezien constateert Bert, dat het contact spontaan en natuurlijk verloopt. “Dat is het mooie, dat de geestelijk verzorgers gewoon aanwezig zijn hier. Niet dwingend en niet dringend, maar het is er.” Juist als buitenstaander bieden ze verlichting: “Jij kan diegene die

Stiltecentrum VUmc

je lief hebt tot rust brengen, maar als iemand net dat ene zetje ook nog kan doen, dan kan het net vaak de goede kant op vallen. Af en toe is het een andere geestelijk verzorger, want je ligt daar zo lang. Maar ze zijn allemaal even rustgevend.”

Dertig jaar geleden is Bert zelf ook ernstig ziek geweest. Hij had toen geen geestelijke verzorging, maar ziet nu wat hij gemist heeft. “Als er 30 jaar geleden iemand bij mij aan bed was geweest, was het muntje veel sneller gevallen: dan had ik me gerealiseerd dat je veel verder kijkt naar je toekomst, dat er wel kansen en mogelijkheden zijn en dan zou ik veel rustiger zijn geweest, ja, dat beslist. Er was toen veel meer onrust, paniek en angst.” Geestelijke verzorging is er voor iedereen. Bert: “Aan het einde van de rit, is het niet zo belangrijk of je gelooft, maar is het vooral belangrijk dat er iemand tegenover je zit die een soort leidraad kan geven waar je je aan kan vasthouden.”

LUSTRUM VU

NIEUW BOEK OVER DE GESCHIEDENIS VAN DE VU

Op 5 januari 2016 verscheen de bundel *Verder kijken. 135 jaar Vrije Universiteit in de samenleving - zesentwintig portretten* ter gelegenheid van het lustrum van de VU. In het boek staat de vraag centraal hoe de Vrije Universiteit sinds de oprichting in 1880 betrokken is geweest bij de samenleving. Deze vraag wordt beantwoord aan de hand van portretten van 26 bekende en minder bekende VU'ers: hoogleraren, bestuurders en andere betrokkenen bij de universiteit. De bundel is samengesteld door de universiteits-historicus Ab Flipse. Geïnteresseerden kunnen een hardcopy bestellen bij de VU-uitgeverij.

VOORZITTER VUVERENIGING

“EEN DING IS ZEKER: DE ZUILEN, MET AL HUN INSTITUTIES, ZULLEN NIET WORDEN HERBOUWD” COLUMN VAN WILLEM SCHOONEN

Koud was ik binnen op de redactie van Trouw of door de wol geverfde collega's hielden me voor er nog even van te genieten, want over vijf jaar zou de krant er niet meer zijn. Dat is nu dertig jaar geleden. En het gaat de krant goed. En ik wil er een goede fles op zetten dat Trouw over vijftien jaar nog springlevend is, en Facebook dood, ingewisseld voor weer een nieuw sociaal medium.

De krant had het moeilijk dertig jaar geleden. En de logische veronderstelling was dat het moeilijker zou blijven gaan, dat de krant met kerk en zuil ten onder zou gaan. Er was afgerekend met geloof, met oude vormen en gedachten. Het vrijgevochten ego had het heft in handen genomen. Waarom zou het dat nog uit handen geven? We trekken vaak de lijn recht door. Maar economische en sociale ontwikkelingen zijn zelden rechtlijnig, veel vaker cyclisch, of chaotisch. Maar om de een of andere reden gaan we er steeds weer van uit dat wat verdwenen is, nooit zal terugkeren; wat geweest is, is geweest. Jonge mensen nemen geen abonnement meer, worden geen lid van vereniging, vakbond of partij, hopen van merk naar merk, en willen zich niet binden voor de rest van hun leven.

Het zijn waarheden, de statistieken laten het zien, maar de vraag is of ze waar zullen blijven. Ze hebben de cd gekregen die nooit overslaat of blijft hangen, maar draaien vinyl. Ze zijn continu connected, maar haten de druk van hun facebookvrienden. Ze backpacken voor hun lol door de wereld, en organiseren een vluchtelingenkerk. De samenleving van nu heeft vele gezichten, egoïstisch en sociaal, losgeslagen en verbonden. Daar valt geen rechte lijn in te trekken.

We hebben in de werkgroep die nadenkt over een vitale toekomst voor VUvereniging de afgelopen weken even geroken aan het debat over waar de samenleving nu staat, of eigenlijk het debat over wat er met het badwater is verdwenen sinds de Bevrijding, en wat we daarvan eigenlijk nodig hebben voor die betere wereld die VUvereniging in zijn nieuw grondslag nastreeft.

Een ding is zeker: de zuilen, met al hun instituties, zullen niet worden herbouwd. De eerste na-oorlogse generaties hebben die effectief met de grond gelijk gemaakt. En dat is een bevrijding geweest. Maar onder het puin liggen misschien een paar zaken die we voor de toekomst hard nodig hebben. Die moeten daaronder vandaan worden gehaald.

Het zou zo maar kunnen dat de jonge generaties dat gaan doen. Ze hebben een groot voordeel: ze hebben de loden last van die zuilen nooit gevoeld. Wie na 1970 geboren is, hoeft - anders dan de eerste na-oorlogse generaties - zich niet bevrijden van een ouderlijke last. Die hoeft niet alles af te breken wat eerder is gebouwd. Die kan er iets mooi van maken.

NIEUW LID VUVERENIGING: LINDA JONGBLOED(26)

“MEER AANDACHT VOOR STUDENTEN MET EEN BEPERKING OP DE VU”

Linda (26) is pas lid van VUvereniging. Na haar studies accountancy en bedrijfskunde werkt ze bij accountantskantoor KPMG. De postdoctorale opleiding accountancy volgt ze wederom op de VU. Sinds haar derde kampt ze met jeugdreuma. Haar idee voor VUvereniging?: “meer aandacht voor chronisch zieken en gehandicapten tijdens de studie.”

WAAROM BEN JE LID GEWORDEN VAN VUVERENIGING?

Ik kreeg een mailtje en ik voelde me aangesproken. Ik ben al lang student hier en ik wilde nog betrokken blijven bij de VU. Ook vind ik dat er interessante debatten worden georganiseerd. Ik heb een hele leuke tijd gehad op de universiteit.

WAT SPRAK JE AAN IN VUVERENIGING?

Met name dat VUvereniging zich met maatschappelijke zaken bezighoudt en ook dat het geld naar onderzoek gaat, daar wil ik wel graag aan bijdragen.

ER IS EEN DEBAT GEWEEST OVER DE CHRISTELIJKE GRONDSLAG VAN VUVERENIGING. WAT VIND JIJ VAN DE CHRISTELIJKE IDENTITEIT VAN DE VU?

Ik heb hier heel lang gestudeerd dus dat is mijn binding. Dat de VU een christelijke achtergrond heeft, maakt me niet zoveel uit. Ik heb zelf geen christelijke achtergrond. Volgens mij is het ook niet heel erg aanwezig. Ik denk dat diversiteit heel belangrijk is bij de universiteit, net als openheid en toegankelijkheid.

KREEG JE GENOEG ONDERSTEUNING OP DE VU?

Ik ben goed begeleid, ik heb er alleen in het begin veel last van ervaren. Toen ik begon op de VU moest ik veel moeite doen om bijvoorbeeld toegang te krijgen tot het parkeerterrein, maar sinds Team Functiebeperking is opgericht, is dat enorm verbeterd. Ik kreeg ook extra tentamentijd vanwege het schrijven, wat moeilijk ging. Tijdens mijn master ben ik geopereerd aan mijn heupen, toen heb ik extra tijd gekregen om mijn scriptie af te ronden.

HEB JE NOG EEN TIP VOOR VUVERENIGING ALS KERSVERS LID?

Ik vind het belangrijk dat er aandacht wordt besteed aan de studenten met een handicap en met een chronisch ziekte. Ik denk dat ‘toegankelijkheid’ echt iets is wat bij de VUvereniging, en ook bij de christelijke identiteit, hoort. Het is niet altijd vanzelfsprekend dat je met een fysieke beperking of chronische ziekte gaat studeren.

WAAR ZOU DE AANDACHT ZICH OP MOETEN RICHTEN?

Ik ben tijdens mijn studie best wel bang geweest dat ik geen baan zou kunnen vinden en dat ik vanwege mijn handicap

Ik denk dat diversiteit heel belangrijk is bij de universiteit, net als openheid en toegankelijkheid

toch op mijn fysieke beperkingen zou worden afgerekend, zeker omdat ik bedrijfskunde heb gestudeerd. Je zou deze angst bij studenten kunnen weg nemen door ze te vertellen dat je echt wel een studie bedrijfskunde kan doen en een leuke baan kunt vinden. Zo voorkom je dat ze iets makkelijk's gaan studeren. Ik heb er zelf tijdens mijn studie ook heel weinig over gehoord. Ik had zelf best wel een soort rolmodel willen hebben om me aan op te trekken.

WAT ZOU JE DAN DOEN ALS JE IN HET BESTUUR ZAT VAN VUVERENIGING?

Ik zou wat meer publiciteit genereren, dus ook aan het begin van de studie, bijvoorbeeld flyeren? Misschien ook meer lezingen bij VUvereniging over bedrijfseconomische thema's? De faculteit bedrijfskunde is de grootste faculteit op de VU. En lezingen geven over studenten met een beperking en de toegang tot de arbeidsmarkt. Ik zou best wel mijn verhaal willen doen.

ABRAHAM KUYPER LEZING: HOE HET LICHT BINNEN VALT DE TAAL VAN LITERATUUR

Op donderdagavond 14 april 2016 vindt de derde editie van de Abraham Kuiper Lezing plaats. De lezing wordt uitgesproken door Vrije Schrijver Niña Weijers.

Juist in een laat-kapitalistisch tijdperk van privatisering en zogenaamde realpolitik, waar een steeds groter dédain lijkt te zijn voor alles wat riekt naar ingewikkelde taal en genuanceerd denken, kunnen complexe romans inzicht en tegenwicht bieden. Ze worden meestal niet in opdracht van wie dan ook geschreven en er zijn geen astronomische productiebedragen mee gemoeid. Dat maakt de roman tot een haast duizelingwekkend vrije plek, waar zonder schroom kan worden geëxperimenteerd en afgetast.

Niña Weijers: 'Laat de roman hybride zijn, onevenwichtig, grillig, dwars, hinkend op twee of tweehonderd gedachten. Laat de roman zijn zoals het essay: twijfelend en zoekend, en te allen tijde weerstand biedend aan het grote gelijk.' Een roep om 'wat nieuws' is zo oud als de romankunst zelf. Het Latijnse woord 'novella', dat zoveel betekent als 'nieuwe dingen of 'nieuwe verhalen' vond in de zestiende eeuw zijn weg naar het Italiaans, en zo naar de rest van Europa., waar het bleef hangen bij de Engelsen, die hun romans nog altijd 'novels' noemen.

De Abraham Kuiper Lezing wordt georganiseerd in samenwerking met de Faculteit der Geesteswetenschappen, VUvereniging en Dagblad Trouw. Datum: 14 april. Tijd: 18:00 – 20:45 uur Locatie: Westerkerk, Amsterdam.

VUMC ROKJESDAGLOOP

Het is lente en daarmee vindt op zondag 3 april de Rokjesdagloop 2016 plaats. Kom in actie voor MS en rol, ren, of loop mee voor het goede doel De aandoening MS treft, 1 op de 1.000, jonge mensen tussen 20 en 45 jaar in de bloei van hun leven en zet hen buitenspel door het onvoorspelbare verloop van de ziekte. Het verbonden goede doel is Stichting MS Research, en specifiek voor wetenschappelijk onderzoek van het VUmc MS Centrum Amsterdam.

Datum: 3 april 2016, tijd: 10:00 uur, Locatie: Amsterdam Science park, www.rokjesdagloop.nl

LEZING BERT KEIZER: WAAR BLIJFT DE ZIEL?

Op 4 april geeft Bert Keizer een lezing over zijn essay 'Waar blijft de ziel?', dat hij schreef voor de Maand van de Filosofie (2012). Bert Keizer vraagt zich af wanneer en waarom wij vinden dat plant, dier en mens al dan niet een ziel hebben, en of we die ook kwijt kunnen raken. En als wij een beschadigd brein hebben, zoals bijvoorbeeld bij dementerende patiënten, leidt dit dan ook tot een beschadigde ziel?

Datum: 4 april. Tijd: 19:30. Locatie: Ruïnekerk, Raadhuisstraat 1, Bergen

TWIJFEL EN KEUZE IN DE LITERATUUR

In deze laatste aflevering van de lezingenserie Twijfel en keuze staat de literatuur en het schrijverschap centraal. Te gast is Jannah Loontjens, schrijfster en filosofe. Zij schreef, heel toepasselijk, het boek *Misschien wel niet*. Een meeslepende roman over de belangrijkste thema's van deze tijd - een tijd waarin het steeds moeilijker wordt om te durven te kiezen. Datum: 8 mei. Tijd: 11:00 – 12:15 uur.

Locatie: Kortenhoefse Dijk 168, Kortenhoef

KOM NAAR HET LUSTRUMEVENT: KENNIS IN BEWEGING

Traplopen, sporten en zelfs kauwgom kauwen. Moleculen die snelheden halen waar topsporters van dromen. Ons lichaam is op allerlei manieren in beweging. Tijdens het lustrumevent 'Kennis in beweging' laten VU- en VUmc-wetenschappers je kennis maken met de nieuwste technieken op het gebied van bewegen, topsport en revalideren.

Test je brein bij het VUmc Alzheimercentrum of bezoek de 4D EEG onderzoeksbus. En test je balans en hartslag. Vergroot je kennis en laat je een dag inspireren door bewegen.

Datum: 16 april, tijd: 10:30. Locatie: Amstelzaal VUmc en Campus VU/VUmc. Aanmelden: www.vu.nl/lustrum

AGENDA

31/03/2016 DE ROL VAN POLITIEK EN RELIGIE OP WEG NAAR EEN BETERE SAMENLEVING
Tijd: 20:00 - 22:00 uur. Locatie: CCK2 (Cultureel Centrum), Kerkstraat 2, Vriezenveen

03/04/2016 VUMC ROKJESDAGLOOP
Tijd: 10:00 uur. Locatie: Amsterdam Science Park, Oost-Watergraafsmeer, Amsterdam

04/04/2016 WAAR BLIJFT DE ZIEL? MET BERT DE KEIZER.
Tijd: 19:30 uur. Locatie: Ruinekerk, Raadhuisstraat 1, Bergen NH

14/4/2016 ABRAHAM KUYPER LEZING, HOE HET LICHT BINNEN VALT – DE TAAL VAN DE LITERATUUR
Tijd: 20:00 – 21:30 uur. Locatie: Westerkerk Amsterdam

16/04/2016 LUSTRUMEVENT: KENNIS IN BEWEGING
Tijd: 10:30 – 15:45 uur. Locatie: Amstelzaal VUmc en Campus VU/Vumc, Amsterdam

21/04/2016 ANGST VOOR FANATISME MET GOVERT BUIJS
Tijd: 20:00 - 22:00 uur. Locatie: Nieuw Jeruzalem Kerk MFC, Conelis Dirkszplein 10, Emmeloord

05/05/2016 VRIJHEIDSMAALTIID
Tijd: 18:00-20:45 uur. Locatie: Waalse Kerk, Walenpleintje 157-159, Amsterdam

08/05/2016 TWIJFEL EN KEUZE IN DE LITERATUUR MET JANNAH LOONTJENS
Tijd: 11:00 - 12:15 uur. Locatie Oude Kerkje, Kortenhoefse Dijk 168, Kortenhoef

Met enige regelmaat worden er nieuwe evenementen ontwikkeld. Daarom kan het zijn dat deze agenda niet volledig is. Kijk voor het meest actuele programmaoverzicht op: www.vuvereniging.nl

UITGELICHT

LEZING “KUNST TUSSEN HEMEL EN AARDE”

Het spirituele bij Kandisky, Rothko, Warhol en Kiefer.

“Wanneer is een schilderij religieus of spiritueel?”, vraagt Wessel Stoker aan het publiek in Breda. In de lezing over zijn boek ‘Kunst tussen hemel en aarde’ probeert Wessel Stoker, emeritus hoogleraar Esthetica, duidelijk te maken hoe de schilders Kandisky, Rothko, Warhol en Kiefer in hun schilderijen de verbinding leggen tussen hemel en aarde. Volgens Stoker doen zij dit allemaal met hun eigen spiritualiteit: “Stel je voor dat ze hier in een rijtje zouden zitten en met elkaar in gesprek zouden komen, dan staan de vier kunstenaars radicaal tegenover elkaar. Kadinsky als typisch in zichzelf gekeerd, Rothko met een spiritualiteit die niet meer gebonden is aan de werkelijkheid, Kadinsky met een transcendentie die zelfs bedreigend kan zijn en Warhol die consumenten en

religie samenbrengt met zijn schilderijen, terwijl Kiefer ook politieke elementen gebruikt.” Daarnaast hebben Rothko en Kadinsky hun schilderijen altijd uitgelegd terwijl Warhol er altijd over heeft gezwegen. Maar hoe zie je dan of het schilderij spiritueel is of niet? Volgens Stoker moet je altijd kunnen aanwijzen dat het religieuze kenmerken bevat. Zo stelt hij dat Warhol de schilderijen van Monroe en Taylor schilderde op de manier van de oude iconen. “Natuurlijk kun je zeggen als je niet religieus bent dat je een bepaald schilderij mooi vindt, alleen dan zou Kadinsky zeggen: ‘ik heb het op een bepaalde manier bedoeld’.” Uiteindelijk blijft het volgens Stoker altijd een wisselwerking tussen de kijker en het schilderij.

NIEUWSBRIEF PER E-MAIL ONTVANGEN?

Wil je deze nieuwsbrief voortaan per e-mail ontvangen? Stuur dan een e-mail met je e-mailgegevens naar vereniging@vu.nl. Ook wanneer je geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kun je mailen naar dit adres.